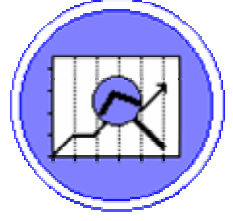

PROGRAM VE PROJE DEĞERLENDİRME BÖLÜM BAŞKANLIĞI ve PROJELERİN İŞLEYİŞİ

Dr. Yaşar GENÇ – SÜMAE, Program ve Proje Değerlendirme Bölüm Başkanı

Program ve Proje Değerlendirme Bölümü; enstitümüzün 1999 yılında “Merkez Enstitü” statüsü kazanması dolayısıyla kurulan bölüm başkanlıklarından birisidir. Kendi başına proje yürütmekten çok, diğer bölüm başkanlıklarının faaliyetlerini ve proje çalışmalarını değerlendirmeye yönelik olarak görev yapmaktadır.

Bölümün başlıca çalışma konuları; proje ve program hedeflerinin takibi yanında elde edilen bulgulardan veri tabanı oluşturma, masraf/fayda analizleri ve proje raporlarında yer alan istatistiki değerlendirmelerin uygunluğunun takibini yapmaktır.

2002 yılından beri bölüm başkanlığı Enstitü Araştırma Komitesi sekreterliğini yürütmekte, alınan kararların takibi, araştırmacı personel tarafından iletilen öneri ve sorunların gündeme alınması ve komiteye uygulanmasına, karar verilen hususların karar metnine geçirilmesi ve bu kararların TAGEM'e düzenli olarak gönderilmesi faaliyetlerini yürütmektedir.

Enstitüye yeni katılan teknik elemanların alt yapısının güçlendirilmesi amacıyla enstitüde her 15 günde bir verilmek üzere seminerlerin sunulması, ayrıca bakanlıkça daha önce tespit edilen hizmet içi eğitim programlarına gidecek teknik elemanların katılımları ve takibinin yapılması işlemleri bölümce yürütülmektedir.

Halen yürütülmekte olan projeler ile daha önce sonuçlandırılmış eski proje raporlarının güncelleştirilip bilgisayar ortamına aktarılması çalışmaları devam etmektedir.

Projelerin İşleyişi

Enstitümüzde proje konularının belirlenmesi ve proje akışı şekil 1'de şematize edilmiştir.

Burada görüldüğü gibi Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)'ün proje önceliklerine göre belirlenen Araştırma Fırsat Alanları (AFA) içerisinde su ürünleri alt başlığında;

1. Denizler, Lagünler ve İç Sularda Yeni ve Önemli Türlerin Yetiştiriciliği (Y)*
2. Su Ürünleri Hastalıkları (OD)*
3. Yeni Avlanma Yöntemlerinin Geliştirilmesi (OD)

ve doğal kaynaklar alt başlığında;

1. Su Ürünleri Üretim Kaynaklarının ve Balık Stoklarının Tespiti, Sürdürülebilirliğinin Sağlanması (OY)*
2. Hayvan Genetik Kaynaklarının korunması (OY)
3. Doğal Kaynaklar için Veri Tabanları Oluşturmak (O)*
4. Çevre Toksikolojisi ile Pestisitler ve Diğer Kirlenmelerin Çevreye Etkisi (D)*

konularında araştırma projeleri hayata geçirilmektedir.

Bu konular içerisinde yer alan proje ön teklifleri, enstitümüz teknik elemanlarınca oluşturulan Araştırma Komitesinde görüşülmekte, gerekli katkılar ve düzenlemeler yapıldıktan sonra, Araştırma Tavsiye Kuruluna sunulmak üzere TAGEM Su Ürünleri Araştırmaları Şube Müdürlüğü'ne gönderilmektedir.

Araştırma Tavsiye Kurulunca (ATK) kabulü yapılan ön teklifler daha ayrıntılı bilgiler ve literatür taraması içeren kesin tekliflerin hazırlanması amacıyla proje liderine bildirilir. Kesin tekliflerin enstitü araştırma komitesinde görüşülmesi ve işbirliği yapılacak kuruluşlarla protokollerin düzenlenmesi sonucunda yeniden onaylanmak üzere ATK'ya sunulur.

* : (Y) yüksek öncelik; (OY) orta yüksek öncelik; (O) orta öncelik; (OD) orta düşük öncelik; (D) düşük öncelik

Proje çalışmaları faaliyet takvimi, proje bütçesi, araştırmacılar, işbirliği yapılacak kuruluşlar ve işbirliği konuları ile araştırmacıların ve enstitünün araştırma kapasitesi kesin teklifte yer alır. Enstitü personeli dışında diğer kuruluşlarca da AFA'olar da belirtilen konularda proje teklifi yapılabilir. Fakat bu durumda enstitü içerisinde ilgili bölüm başkanlığındaki bir araştırmacı proje yürütücülüğünü üstlenir.

Proje bütçesi onaylandıktan sonra, faaliyet takvimi ve proje metodunda yer aldığı şekilde çalışmalar başlatılır. İhtiyaç duyulan alanlarda yada uzmanlık gerektiren konularda eğitim planlaması gerçekleştirilebilir. Proje faaliyetleri sonucunda elde edilen bulgular, karşılaşılan darboğazlar, metod ve personel değişiklikleri enstitü araştırma komitesinde görüşüldükten sonra yılda iki kez olmak üzere 6 ayda bir TAGEM'e gönderilir.

Gelişme raporlarının değerlendirilmesine göre proje hedeflerine uygunluk ve faaliyetlerin gerçekleşme durumu ATK tarafından sorgulanır ve projelerin desteklenmesinin devam edip etmeyeceği, Tarımsal Araştırma Konseyi (TAK)'ne sunulur.

Ülkemizin ileri gelen konu uzmanları, öğretim üyeleri ve proje yürütücülerinin katıldığı Araştırma Grup toplantılarında, proje raporlarında yer alan bulgular ve uygulanan metodoloji bilimsel yönden tartışılır ve değerlendirilir.

Program değerlendirme toplantılarında alınan kararlar ışığında proje lideri ve araştırmacılarca amaçlanan sonuçlara ulaşıldığı kanaatine varılırsa, proje sonuç raporu hazırlanmasına karar verilir. Proje hedeflerine öngörülen sürede ulaşılmadığı durumlarda ek süre talep edilebilir. Proje sonuç raporunda elde edilen bulgular ve uygulamaya aktarılması muhtemel sonuçlar, dünyada aynı konuda yapılan çalışmalarla karşılaştırılarak yer alır.

Proje sonucuna göre hazırlanan raporlar kitap haline getirilerek, Bakanlığın ilgili birimleriyle su ürünleri konusunda eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bulunan yüksekokul, fakülte ve enstitüler ve diğer ilgili kurumlara gönderilir. Ayrıca sonuç raporu bilgisayar ortamında CD'lere kopyalanarak TAGEM'e sunulmaktadır.

Şekil 1. Su ürünleri konusunda araştırma projeleri işleyiş prosedürü

